

WAT IS PRRS OOK ALWEER?

In dit eerste deel van een artikelenreeks gewijd aan een nieuw PRRS-programma, kan je jouw kennis over het virus en de manieren van verspreiding opfrissen. Dit jaar lanceerde de sector een programma dat PRRS wil bestrijden in alle schakels van de varkensketen: van de KI-centra, over de opfokbedrijven, tot de conventionele bedrijven. PRRS kan voor ernstige economische verliezen zorgen op het varkensbedrijf. Dat staat als een paal boven water. Gelukkig valt het virus wel degelijk te bestrijden. Een planmatige aanpak op maat van het bedrijf staat hierbij centraal. – Tamara Vandersmissen en Caroline Bonckaert, DGZ Vlaanderen vzw

Ziektebeeld

Porcien reproductief en respiratoir syndroom (PRRS) is een ziekte die veroorzaakt wordt door het PRRS-virus. PRRS besmet enkel varkens en vormt dus geen risico voor de volksgezondheid. Het virus is gevoelig voor onder andere hoge temperaturen, pH-veranderingen en desinfectantia. Dit betekent dat na goed reinigen en ontsmetten het virus bijna niet kan overleven in de omgeving. Toch wordt het virus telkens opnieuw

overgedragen tussen de dieren en blijft het sterk aanwezig op de Belgische bedrijven.

Er bestaan twee verschillende types van PRRS: type 1 (Europees type) en type 2 (Noord-Amerikaans type). Oorspronkelijk werden beide types enkel teruggevonden op het corresponderende continent. Tegenwoordig worden ze allebei aangetroffen over de hele wereld. Binnen deze types bestaan er zeer veel verschillende PRRS-stammen.

De meeste stammen in West-Europa worden geklasseerd als 'laag virulent', wat betekent dat ze een minder zwaar ziektebeeld veroorzaken. Dat wil niet zeggen dat er in België geen problemen voorkomen die toe te schrijven zijn aan PRRS. Wel integendeel, want PRRS kan leiden tot aanzienlijke economische

.....
PRRS blijft sterk aanwezig op Belgische varkensbedrijven, omdat er steeds opnieuw overdracht van het virus gebeurt tussen de dieren.

Om de gezondheidsstatus van het bedrijf te optimaliseren, is het noodzakelijk om als eerste stap de ziektedruk op de batterij in beeld te brengen.

schade. Hoe ernstig het verloop van de ziekte op het bedrijf is, is onder andere afhankelijk van welke stam er circuleert, of de dieren al een mate van bescherming hebben tegen PRRS en van welke andere ziekten er op het bedrijf circuleren.

Eenmaal een varken geïnfecteerd is met het virus, zal het virus zich in de longen vermeerderen. Hierdoor kunnen ademhalingsproblemen ontstaan. Vervolgens verspreidt het virus zich via het bloed (viremie) naar verschillende organen, waaronder ook het voortplantingsstelsel. De drachtige baarmoeder is daar het bekendste voorbeeld van. Op specifieke ogenblikken – namelijk tijdens het derde trimester van de dracht – kan het virus de drachtige baarmoeder infecteren, met een late abortus of een vroeggeboorte tot gevolg. De te vroeg geboren biggen zijn zwak en sterven vaak later tijdens de zogperiode. Deze dieren zijn veel gevoeliger voor andere infecties en op die

manier is een verhoogd antibioticumgebruik een vaak voorkomend gevolg van een PRRS-besmetting.

Verspreiding

Het virus kan zich op verschillende manieren verspreiden tussen dieren. Een eerste manier is de overdracht van zeug naar ongeboren big in de baarmoeder (verticale overdracht). Als zeugen het virus doorgeven aan hun ongeboren biggen, kunnen biggen geboren worden waarbij reeds een actieve vermeerdering van het virus in het bloed plaatsvindt (viremische biggen). Deze biggen kunnen het virus massaal verspreiden naar andere biggen en vormen zo een gevaarlijke besmettingsbron. Daarnaast kan het PRRS-virus zich verspreiden via direct contact zoals neuscontacten en bijten. Het sociale karakter van varkens bevordert deze directe spreiding. De spreiding kan onder andere gebeuren tussen zeugen onderling, van de zeug naar haar biggen of tussen biggen of vleesvarkens onderling. Ook via sperma is overdracht van het virus mogelijk. PRRS-geïnfec-

teerde beren kunnen het virus uitscheiden in het sperma, waardoor gelten en zeugen kunnen worden geïnficeerd. De uitscheiding in sperma kan geruime tijd na de infectie plaatsvinden en gebeurt met tussenpozen. Een negatief PCR-resultaat van sperma geeft daarom geen uitsluitsel over een PRRS-infectie van de beer. Tot slot kan het virus ook indirect overgedragen worden via de mens (handen, kledij en menselijke handelingen zoals castratie, couperen van de staarten en injecties), en via de lucht, mest en inerte materialen.

Biggenmonitor

Om de gezondheidsstatus van het bedrijf te optimaliseren, is het noodzakelijk om als eerste stap de ziektedruk op het bedrijf in beeld te brengen. Met de Biggenmonitor heb je een nuttig instrument om de aanwezigheid van PRRS te meten in de biggenafdeling. Op basis van de resultaten van de bloedonderzoeken van 20 biggen (10 biggen aan het begin van de batterijperiode en 10 biggen aan het einde van de batterijperiode) krijg je

alvast een duidelijk beeld van de PRRS-status van je zeugen en biggen. Hiermee kan je aan de slag om samen met je bedrijfsdierenarts de situatie op je bedrijf daadwerkelijk aan te pakken.

De Biggenmonitor loopt sinds 2015 en reeds meer dan 250 bedrijven namen deel. De resultaten van deze bedrijven tonen aan dat een planmatige aanpak loont bij de bestrijding van PRRS in de biggenafdeling. De Biggenmonitor is bovendien voor een zeer groot deel gefinancierd door het Sanitair Fonds. Je hebt er dus alle baat bij om deel te nemen aan de Biggenmonitor en net als vele andere varkenshouders werk te maken van PRRS-bestrijding. Inschrijven kan via je bedrijfsdierenarts of via het inschrijvingsformulier op de website van DGZ (www.dgz.be/programma/biggenmonitor). Daar vind je ook alle informatie over de Biggenmonitor en PRRS. ■

[Met vragen over de bestrijding van PRRS kan je terecht bij je bedrijfsdierenarts of bij DGZ via 078 05 05 23 of \[helpdesk@dgz.be\]\(mailto:helpdesk@dgz.be\).](#)